

Kommunens eierstyring

Oppdal kommune

2022

EK1035

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra Oppdal kommunes kontrollutvalg i perioden mai 2022 til oktober 2022.

Kontrollutvalget skal påse at eierskapskontroll gjennomføres, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 punkt d). Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommunelovens § 23-4 første ledd.

Revisjonsteamet har bestått av oppdragsansvarlig Margrete Haugum, prosjektmedarbeider Arve Gausen, og kvalitetssikrere Anna Ølnes og Merete Montero. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Oppdal kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidtnorge.no.

Steinkjer, 28.10.2022

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig revisor

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført en eierskapskontroll i Oppdal kommune, på oppdrag fra kontrollutvalget.

Problemstillingene i eierskapskontrollen er:

1. Er kommunens eierstyring i samsvar med utvalgte krav og anbefalinger?
2. Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunens prinsipper og strategier for sine eierskap?
3. Har kommunen system for oppfølging av sine eierskap og følges disse, herunder forutsigbare kommunikasjonsformer mellom eier og eierrepresentant?

Det er gjennomført et intervju med ordfører og kommunedirektør. I tillegg ble controller intervjuet. Det er innhentet politiske dokumenter fra kommunestyret og formannskapet. Eierskapskontrollen er avgrenset til selskaper hvor kommunen har store eierandeler og omfatter Vekst Oppdal Holding AS, Oppdal Næringshus AS, Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS, ReMidt IKS, Rosenvik Holding AS og Nasjonalparken Næringshage AS.

Oppdal kommune har en eierskapsmelding som er i tråd med kravene i kommuneloven. En svakhet er at kommunestyret ikke har fått tilfredsstillende opplæring for å ivareta eierskapet. Det er i tråd med anbefalingene at det velges sentrale folkevalgte som eierrepresentanter. Eierrepresentantene møter i eierorganene med delegert myndighet, som er litt uklar. I noen av selskapene er det valgkomite, men ikke alle valgkomiteene har retningslinjer for arbeidet sitt. Formannskapets rolle som valgkomite kan oppfattes som uklar og må avklares slik at det blir tydelig for kommunestyret som eier. Det dokumenteres i liten grad hva som legges til grunn for valg av styremedlemmer. Styrehonorarene ligger på et moderat nivå.

Kommunens eiermelding har få prinsipper og strategier som ikke er en del av generelle krav og anbefalinger om eierstyring. Et av kravene i eierskapsmeldingen er at styremedlemmer skal registreres i styrevervregisteret, men her er det flere som ikke er registrert. En oppføring i styrevervregisteret bidrar til åpenhet omkring politikeres og styremedlemmers ulike roller.

Kommunens system for å informere politikerne synes å være på plass. Det er uklart om innholdet i rapporteringen i forbindelse med oppdatering av eierskapsmeldingen er tilstrekkelig som oppfølging av de kravene som kommunen stiller til sine selskaper.

Konklusjon

Kommunens eierstyring samsvarer i hovedsak med utvalgte krav og anbefalinger.

Kommunens eierstyring samsvarer med prinsippet om å ha selskapsvise strategier, men det er manglende oppfølging av registrering i styrevervregisteret.

Kommunen har et system for oppfølging av sine eierskap, men det er spørsmål om dette er tilstrekkelig.

Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunen å vurdere:

- Å vedtektsfeste bruken av valgkomite i de selskapene som praktiserer valgkomite og spesielt avklare formannskapetets rolle.
- Å lage retningslinjer for kommunens egen valgkomite og avklare dens rolle.
- Å gjennomgå formuleringen om delegering til eierrepresentant og oppdatere eierskapsmeldingen med henvisning til det gjeldende delegeringsreglementet.
- Avklare eierrepresentantens myndighet nærmere.
- Å gi kommunestyret opplæring i eierskap.
- Å legitimere kommunedirektørens sekretærfunksjon knyttet til utarbeidelse og oppfølging av kommunens eierskapsmelding.
- Å avklare hva som ligger i kravet om eierberetning og følge opp dette.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	2
Sammendrag.....	3
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	8
1.1 Bestilling.....	8
1.2 Problemstillinger.....	8
1.3 Metode	9
1.4 Rapportens oppbygging	10
2 Kommunens eierinteresser	11
2.1 Vekst Oppdal Holding AS	11
2.2 Oppdal Næringshus AS.....	11
2.3 Nasjonalparken Næringshage AS.....	11
2.4 Rosenvik Holding AS.....	12
2.5 Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	13
2.6 ReMidt IKS	13
3 Krav og anbefalinger til eierstyring.....	14
3.1 Problemstilling	14
3.2 Vurderingskriterier	14
3.3 Kommunens oppfølging av krav og anbefalinger	15
3.3.1 Opplæring av eier om eierskap	15
3.3.2 Valg av eierrepresentanter.....	15
3.3.3 Eierskapsmelding.....	17
3.3.4 Kommunestyrets behandling av vedtekter	17
3.3.5 Eierrepresentantenes utøvelse av eierstyringen - valg.....	18
3.3.6 Styregodtgjørelse.....	23
3.4 Vurdering.....	27
3.4.1 Opplæring av eier om eierskap	27
3.4.2 Valg av eierrepresentanter.....	28
3.4.3 Eierskapsmelding.....	28
3.4.4 Kommunestyrets behandling av vedtekter	28
3.4.5 Eierrepresentantenes utøvelse av eierstyring - valg.....	28
3.4.6 Styregodtgjørelse.....	30
4 Kommunens prinsipper og strategier for eierskap.....	32
4.1 Problemstilling	32
4.2 Vurderingskriterier	32
4.3 Kommunens egne krav og prinsipper	32
4.3.1 Selskapsvise eierstrategier	32
4.3.2 Styrevervregister.....	34
4.4 Vurdering.....	34
4.4.1 Selskapsvise eierstrategier	34

4.4.2	Styrevervregisteret.....	34
5	Oppfølging av eierskap.....	35
5.1	Problemstilling.....	35
5.2	Vurderingskriterier.....	35
5.3	Kommunens oppfølging av eierskapet.....	35
5.3.1	Eierberetning og system for oppfølging av krav.....	35
5.3.2	Årlige eiermøter.....	37
5.3.3	Representasjon i eiermøtene.....	37
5.3.4	Forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentant.....	38
5.4	Vurdering.....	39
5.4.1	Eierberetning for selskapene.....	39
5.4.2	System for oppfølging av krav.....	39
5.4.3	Årlige eiermøter.....	39
5.4.4	Representasjon i eiermøtene.....	39
5.4.5	Forutsigbare kommunikasjonsformer mellom eierrepresentant og kommunestyret.....	40
6	Høring.....	41
7	Konklusjoner og anbefalinger.....	42
7.1	Konklusjon.....	42
7.2	Anbefalinger.....	42
	Kilder.....	44
	Vedlegg 1 – Utledning av vurderingskriterier.....	45
	Vedlegg 2 – Høringssvar.....	51

Tabell

Tabell 1.	Opplysninger om Vekst Oppdal Holding AS.....	11
Tabell 2.	Opplysninger om Oppdal Næringshus AS.....	11
Tabell 3.	Opplysninger om Nasjonalparken Næringshage AS.....	12
Tabell 4.	Opplysninger om Rosenvik Holding AS.....	12
Tabell 5.	Opplysninger om Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS.....	13
Tabell 6.	Opplysninger om ReMidt IKS.....	13
Tabell 7.	Behandling av vedtektsendringer.....	18
Tabell 8.	Styregodtgjørelse Vekst Oppdal Holding AS.....	24
Tabell 9.	Styregodtgjørelse Oppdal Næringshus AS.....	24
Tabell 10.	Styregodtgjørelse Nasjonalparken Næringshage AS.....	25
Tabell 11.	Styregodtgjørelse Rosenvik holding AS.....	26
Tabell 12.	Styregodtgjørelse ReMidt IKS.....	26

Tabell 13. Styregodtgjørelse Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	27
Tabell 14. Formål og eierstrategi for selskapene	33

1 INNLEDNING

I dette kapittelet presenteres bestilling, problemstillinger og bakgrunn for eierskapskontrollen.

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Oppdal kommune bestilte i sak 02/2022, den 31.01.2022, en eierskapskontroll av Oppdal kommune sin eierstyring. Kontrollutvalget ønsket å få belyst om Oppdal kommune har lagt til rette for god eierstyring, gjennom å se på om:

- a. Eierskapsmeldingen oppfyller de krav som stilles.
- b. Opplæring av kommunestyret og eierrepresentanter er tilfredsstillende.
- c. Det er lagt opp til tilfredsstillende rutiner for oppfølging av rapportering.

I bestillingen ønskes det en bredest mulig informasjonstilgang og det er ønskelig at det benyttes en spørreundersøkelse rettet mot kommunestyrets medlemmer og styremedlemmene i kommunens eide selskaper eller lignende.

Revisjon Midt-Norge SA utarbeidet en prosjektplan som ble vedtatt i kontrollutvalget 8.03.2022, sak 12/2022.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger besvares i rapporten:

1. Er kommunens eierstyring i samsvar med utvalgte krav og anbefalinger?
  - a. Får kommunestyret og eierrepresentanter tilfredsstillende opplæring til å ivareta eierskapet?
  - b. Velges sentrale folkevalgte som eierrepresentanter?
  - c. Utøver eierrepresentantene eierstyringen i eierorganene i samsvar med delegert myndighet
    - i. Fastsettelse av vedtekter
    - ii. Valgkomite og retningslinjer for valgkomiteen
    - iii. Valg av styre
2. Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunens prinsipper og strategier for sine eierskap?
3. Har kommunen system for oppfølging av sine eierskap og følges disse, herunder forutsigbare kommunikasjonsformer mellom eier og eierrepresentant?

Kontrollen avgrenses til de organer hvor eier har en aktiv utøvelse av eierrollen. Det betyr at styrene i selskapene ikke involveres. Når det gjelder undersøkelsen i eierorganene avgrenses dette til de interkommunale selskapene og de aksjeselskapene hvor kommunen har store

eierandeler. Oppdal kommune har en eierskapsmelding og revisor har valgt å bruke denne som kilde til å utlede vurderingskriterier.

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs¹ standard for eierskapskontroll, RSK 002.

Det er hentet inn generalforsamlingsprotokoller, vedtekter og annen relevant dokumentasjon fra saker som er behandlet i generalforsamlinger. Her har revisor sett på de aksjeselskapene hvor kommunen har størst eierandel. I tillegg er data fra de interkommunale selskapene ReMidt IKS og Trøndelag brann og redningstjeneste IKS lagt til grunn. Revisor har avgrenset undersøkelsen til perioden fra 2019 og fram til 2022. Revisor etterspurte dokumenter i oppstartsmøtet, og kommunens controller har oversendt dem til revisor. De tilsendte dokumentene har ikke vært komplett for alle selskapene. Revisor fikk noen av dokumentene i forbindelse med høringen.

I eierskapskontrollen er ulike kommunale dokumenter lagt til grunn. Sentralt er kommunens eierskapsmelding, men også saker om delegering, valg av eierrepresentanter, valgkomite og ulike referatsaker som legges fram for kommunestyret. I tillegg har revisor også sett på saker som er behandlet i formannskapet.

Det er gjennomført et kombinert oppstartsmøte og intervju med ordfører og kommunedirektør. Det ble laget en intervjuguide, og det ble skrevet et referat som er godkjent i ettertid. Revisor har i tillegg hatt et intervju med controller i kommunen fordi vedkommende har en sentral rolle i utarbeidelse og oppfølging av eierskapsmeldingen.

Det er gjennomført en elektronisk spørreundersøkelse til kommunestyrets medlemmer og varamedlemmer. Det ble sendt ut spørreskjema til alle 67 medlemmer og varamedlemmer med utgangspunkt i oversikten over medlemmer som finnes på kommunens hjemmeside. Spørreundersøkelsen ble utsendt 25.08.2022. Det ble purret den 05.09.2022, 07.09.2022 og 12.09.2022. Undersøkelsen ble stengt ved utgangen av 16.09.2022. Det er 55 prosent av de som fikk tilsendt undersøkelsen som har svart på hele undersøkelsen. Ytterligere fire prosent har svart på deler av undersøkelsen. Kommunestyremedlemmene har en svarprosent på 80, mens svarprosenten for varamedlemmene er 48 prosent. Det betyr at resultatene er mest representative for kommunestyrets medlemmer. Derfor har revisor valgt å presentere de aller fleste resultatene fra kommunestyremedlemmene og utelatt svarene fra varamedlemmene.

---

¹ NKRF – kontroll og revisjon i kommunene, www.nkrf.no

Dette begrunnes også med at når det spørres etter saker i kommunestyret hvor de er vara og kanskje ikke møter, har de et annet utgangspunkt for å besvare spørsmålene enn de som er faste medlemmer. Spørreundersøkelsen ble avsluttet med et åpent spørsmål om hvilke utfordringer de så med kommunalt eierskap. Synspunktene fra kommunestyremedlemmene er tatt inn i rapporten.

Revisor vurderer at det er et tilstrekkelig datagrunnlag, basert på ulike datakilder, som ligger til grunn for de vurderingene som gjøres.

1.4 Rapportens oppbygging

Ut over dette innledende kapitlet består kapittel to av en oversikt over noen av kommunens eierinteresser i selskaper som revisor vurderer som vesentlige eierskap.

Kapittel tre omhandler den første problemstillingen om kommunens arbeid med eierskap sett i forhold til generelle krav og anbefalinger om eierskap.

Kapittel fire ser på problemstilling to om oppfølging av kommunens egne prinsipper og strategier for eierskap, ut over det som er behandlet i kapittel tre.

Kapittel fem omhandler den tredje problemstillingen om kommunens oppfølging av eierskapene.

De tre kapitlene knyttet til problemstillingene er bygd opp med vurderingskriterier som er utledet i vedlegg en. Videre er det presentert data og avslutningsvis har revisor vurdert funnene i forhold til vurderingskriteriene.

Kapittel seks redegjør for høring av foreløpig rapport som ble sendt til ordfører og kommunedirektør.

Kapittel sju er konklusjon og anbefalinger.

2 KOMMUNENS EIERINTERESSER

I dette kapitlet presenteres de selskapene hvor Oppdal kommune har store eierinteresser.

2.1 Vekst Oppdal Holding AS

Vekst Oppdal Holding AS er et aksjeselskap som er heleid av Oppdal kommune. Vekst Oppdal Holding AS har tre heleide datterselskap; Oppdal treningscenter, Vekst Oppdal AS og Oppdal Distriktsmedisinsk senter AS.

Tabell 1. Opplysninger om Vekst Oppdal Holding AS

Vekst Oppdal Holding AS, stiftet 2017	
Formål:	Investering i andre selskaper gjennom aksjer, andeler eller på annen måte, samt hva derved står i sammenheng. Selskapet kan også kjøpe, selge, utvikle og drive utleie av fast eiendom.
Styre:	Trond Mesloe (styreleder) Trygve Sande Ragnhild Hassel Skjevik Hilde Brandegg
Daglig leder:	Hege Merete Rise
Omsetning 2021:	0
Resultat 2021:	-167 000

Kilde: www.brreg.no. Omsetning og resultat er hentet fra www.proff.no

2.2 Oppdal Næringshus AS

Oppdal Næringshus AS er et aksjeselskap som er heleid av Oppdal kommune.

Tabell 2. Opplysninger om Oppdal Næringshus AS

Oppdal Næringshus AS, stiftet 2002	
Formål:	Kjøpe, eie, drifte, framleie og selge fast eiendom, samt kjøpe, eie og selge aksjer og selskapsandeler i andre selskaper. Selskapet er et verktøy i Oppdal kommunes arbeid med næringsutvikling.
Styre:	Lars Bjarne Tvette (styreleder) Ola Øie Kristina Brend
Daglig leder:	Elisabeth Hals
Omsetning 2020:	50 000
Resultat 2020:	-530 000

Kilde: www.brreg.no. Omsetning og resultat er hentet fra www.proff.no

2.3 Nasjonalparken Næringshage AS

Nasjonalparken Næringshage AS er et aksjeselskap hvor Oppdal kommune eier 15,3 prosent av aksjene.

Tabell 3. Opplysninger om Nasjonalparken Næringshage AS

Nasjonalparken Næringshage AS, stiftet 2012	
Formål:	Utvikling og oppfølging av nye og eksisterende bedrifter/prosjekter i randsonen av nasjonalparkene i Midt-Norge med potensial for VEKST, samt annen virksomhet som naturlig falle sammen med dette, herunder å delta i andre selskaper med lignende virksomhet, kjøp og salg av aksjer eller på annen måte gjøre det interessert i andre foretagender.
Styre:	Hans Gunleiksrud (styreleder) Ingrid Langklopp Jan Perry Lund Trond Singsaas Gro Furunes Skårsmoen Kjetil Skogrand Cristina Kvam Santos
Daglig leder:	Asgeir Meland
Omsetning 2021:	10 842 000
Resultat 2021:	191 000

Kilde: www.brreg.no. Omsetning og resultat er hentet fra www.proff.no

2.4 Rosenvik Holding AS

Rosenvik Holding AS er et aksjeselskap hvor Oppdal kommune eier 30,43 prosent av aksjene. Rosenvik Holding AS har tre datterselskap, hvorav Rosenvik AS og Rosenvik kompetanse er heleid. Det tredje datterselskapet er Navigator kompetanse hvor Rosenvik Holding AS eier 25 prosent av aksjene.

Tabell 4. Opplysninger om Rosenvik Holding AS

Rosenvik Holding AS, stiftet 2018	
Formål:	Eie aksjer i andre selskaper og sammenslutninger, samt det som naturlig står i forbindelse med dette. Selskapet skal også kunne yte bistand av regnskapsmessig og faglig karakter til andre selskaper i konsernet. Selskapet har ikke erverv til formål. Selskapet skal ikke utdele utbytte. Selskapets overskudd skal forbli i bedriften og disponeres til formål som styrker framtidig drift og kommer bedriftens brukere til gode.
Styre:	Marit Ingvaldsen Risvaag (styreleder) Liv Aastad Ellen Synnøve Wahlmann Norvald Veland Eivind Andaas Ståle Vaag Joar Lyngen
Daglig leder:	Arnt Otto Lie
Omsetning 2021:	2 660 000
Resultat 2021:	70 000

Kilde: www.brreg.no. Omsetning og resultat er hentet fra www.proff.no

2.5 Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS

Tabell 5. Opplysninger om Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS

Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS, stiftet 2007													
Formål:	Selskapets formål er å avdekke deltakernes plikter, oppgaver og behov knyttet til brann- og eksplosjonsvern, feiing og tilsyn, ulykkes- og katastrofesituasjoner, jf. brannlov med tilhørende forskrifter. Oppgavene er ... (For hele formålet, se www.brreg.no).												
Styre:	<table border="0"> <tr> <td>Carl-Jakob Midttun (styreleder)</td> <td>Nina Kristine Reitan</td> </tr> <tr> <td>Monica Rolfsen</td> <td>Erik Reppe Sorken</td> </tr> <tr> <td>Cathrine Berger Steen</td> <td>Stein Yttereng</td> </tr> <tr> <td>Willy Nesset</td> <td>Cecilie Bragstad Lamvik</td> </tr> <tr> <td>Tore Solli</td> <td>Morten Kuntsen</td> </tr> <tr> <td>Oddbjørn Ressem</td> <td></td> </tr> </table>	Carl-Jakob Midttun (styreleder)	Nina Kristine Reitan	Monica Rolfsen	Erik Reppe Sorken	Cathrine Berger Steen	Stein Yttereng	Willy Nesset	Cecilie Bragstad Lamvik	Tore Solli	Morten Kuntsen	Oddbjørn Ressem	
Carl-Jakob Midttun (styreleder)	Nina Kristine Reitan												
Monica Rolfsen	Erik Reppe Sorken												
Cathrine Berger Steen	Stein Yttereng												
Willy Nesset	Cecilie Bragstad Lamvik												
Tore Solli	Morten Kuntsen												
Oddbjørn Ressem													
Daglig leder:	Torbjørn Mæhlumsveen												

Kilde: www.brreg.no

2.6 ReMidt IKS

Tabell 6. Opplysninger om ReMidt IKS

ReMidt IKS, stiftet 1995								
Formål:	Selskapets formål er på veggen av eierkommunene og i henhold til delegasjon å utføre den forvaltningsmyndighet og de oppgaver som eierkommunene har i tilknytning til innsamling, transport, behandling og omsetning av avfall/slam og alt som naturlig hører med til dette i eierkommunene, samt delta i eller etablere andre selskapet til utøvelse av virksomheten innenfor denne formålsangivelse. Selskapet er tildelt enerett innenfor avfallsområdet og har ikke erverv som formål. Selskapet kan også utføre forvaltningsoppgaver for eierkommunene på andre områder. I tillegg til dette formålet skal selskapet søke å redusere avfallsmengder, utnytte ressursene i avfallet og behandle avfallet på en måte som fullt ut tilfredsstiller miljømessige krav som myndighetene stiller.							
Styre:	<table border="0"> <tr> <td>Maritta Boxaspen Ohrstrand (styreleder)</td> </tr> <tr> <td>Ola Rognskog</td> </tr> <tr> <td>Ivar Konrad Gangås</td> </tr> <tr> <td>Thorleif Jacobsen</td> </tr> <tr> <td>Anna Therese Flatmo</td> </tr> <tr> <td>Ragnar Martin Opøien</td> </tr> <tr> <td>Mona Kristin Pedersen</td> </tr> </table>	Maritta Boxaspen Ohrstrand (styreleder)	Ola Rognskog	Ivar Konrad Gangås	Thorleif Jacobsen	Anna Therese Flatmo	Ragnar Martin Opøien	Mona Kristin Pedersen
Maritta Boxaspen Ohrstrand (styreleder)								
Ola Rognskog								
Ivar Konrad Gangås								
Thorleif Jacobsen								
Anna Therese Flatmo								
Ragnar Martin Opøien								
Mona Kristin Pedersen								
Daglig leder:	Trygve Berdal*							
Omsetning 2021:	329 272 000							
Resultat 2021:	3 755 000							

Kilde: www.brreg.no. Omsetning og resultat er hentet fra www.proff.no

*På selskapets nettsider (27.09.2022) opplyses det at Torbjørn Evjen er daglig leder.

3 KRAV OG ANBEFALINGER TIL EIERSTYRING

Dette kapitlet tar utgangspunkt i generelle krav og anbefalinger til eierstyring i selskapet.

3.1 Problemstilling

Følgende problemstilling besvares:

- Er kommunens eierstyring i samsvar med utvalgte krav og anbefalinger?
  - a. Får kommunestyret og eierrepresentanter tilfredsstillende opplæring til å ivareta eierskapet?
  - b. Velges sentrale folkevalgte som eierrepresentanter?
  - c. Utøver eierrepresentantene eierstyringen i eierorganene i samsvar med delegert myndighet
    - i. Fastsettelse av vedtekter
    - ii. Valgkomite og retningslinjer for valgkomiteen
    - iii. Valg av styre

3.2 Vurderingskriterier

Følgende vurderingskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Kommunestyret og eierrepresentanter bør få opplæring i eierskap.
- Sentrale folkevalgte bør velges som eierrepresentanter.
- Kommunestyret skal minst en gang i valgperioden vedta eierskapsmelding med eierskapsprinsipper, formål med eierinteressene og en oversikt over eierinteressene.
- Kommunestyret bør behandle vedtekter.
- Eierorganet bør velge styret med kompetanse tilpasset selskapets behov.
- Formannskapet skal innstille styrerepresentanter til generalforsamlingen.
- Det skal velges en valgkomite.
- Det bør vedtas retningslinjer for valgkomiteens arbeid.
- Eierorganene skal fastsette styrehonorar på moderatnivå i tråd med alminnelig lønns- og prisutvikling.

Utleddningen av vurderingskriteriene finnes i vedlegg en.

3.3 Kommunens oppfølging av krav og anbefalinger

3.3.1 Opplæring av eier om eierskap

I kommunens eierskapsmelding står det at ved begynnelsen av ny valgperiode tar Oppdal kommune initiativ til styreopplæring for alle kommunalt valgte styre- og representantskapsmedlemmer. Eierskapsmeldingen sier ikke noe om opplæring av kommunestyret.

I oppstartsmøtet fortelles det at det ble gitt noe opplæring om eierskap til kommunestyret i folkevalgtopplæringen. Denne var generell og ble godt mottatt av kommunestyre-representantene.

Kommunen arrangerte et styrekurs, som ble gjennomført av kommuneadvokaten. Kurset var i hovedsak for kommunens valgte styrerepresentanter og var åpent for at flere kunne delta, fortelles det i intervjuet med ordfører og kommunedirektør. Grensesnittet mellom styrerollen og eierrollen var sentralt i opplæringa og førte til diskusjoner om styringsformer i eide selskap.

I spørreundersøkelsen svarer 80 prosent av kommunestyremedlemmene at de ikke har deltatt i opplæring i eierskap. Blant både ordinære kommunestyremedlemmer og varamedlemmer svarer 70 prosent at de ikke har deltatt i opplæring i eierskap. Halvparten av kommunestyremedlemmene mener at de i stor eller noen grad har fått tilstrekkelig opplæring i eierskap. I spørreundersøkelsen pekes det på at kommunalt eierskap må inn som en egen post på programmet for folkevalgtopplæring.

3.3.2 Valg av eierrepresentanter

I aksjeselskaper velges det eierrepresentanter som møter på vegne av kommunen i generalforsamlinger. I interkommunale selskaper velges det eierrepresentanter til representantskapet, og lov om interkommunale selskaper setter krav om at det minst skal velges like mange vararepresentanter som representanter.

I intervjuet fortelles det at ordfører møter som eierrepresentant i generalforsamlinger og representantskap samt andre selskapsformer. Ordfører er generalforsamling i heleide selskaper.

I kommunes delegeringsreglement som ble vedtatt 07.05.2020, sak 39/20 er det delegert til formannskapet å gi ordføreren fullmakter til årsmøter og generalforsamlinger der kommunen er eier eller deltaker ved valg av styrerepresentanter.

I Oppdal kommune sin eierskapsmelding, vedtatt i kommunestyret 01.10.2020 er det henvist til delegeringsreglementet § 7, fra 2016, hvor det står følgende:

Ordføreren delegeres myndighet til å møte på kommunens vegne på årsmøter og generalforsamlinger i selskaper og sammenslutninger hvor kommunen er deltaker/medeier. Ordføreren kan delegerer denne myndigheten videre i det enkelte tilfelle til varaordføreren. Ordføreren skal innhente fullmakt fra formannskapet ved valg av styrerepresentanter, og fra kommunestyret i saker av ekstraordinær karakter.

Videre står det i eierskapsmeldinga at ordfører er tillagt generell fullmakt til å behandle ordinære årsmøtesaker. Saker av prinsipiell eller strategisk betydning (f.eks. vedtekter, eierskap) behandles først av kommunestyret. Ordfører har anledning til å ta med rådgiver (kommunedirektør eller annen rådgiver) på årsmøter og generalforsamlinger.

Controller bekrefter at det ikke er en oppdatert referanse til delegeringsreglementet som ligger i siste versjon av eierskapsmeldinga. Videre forteller controller at de tidligere ble oppmerksom på at ordfører hadde generelle fullmakter. I dag må ordfører ha fullmakt fra formannskapet eller kommunestyret ved ekstraordinære saker. Valg av styrerepresentanter er en eiersak, og formannskapet ønsker å ha føringer for valgene. Det ble opprettet en egen valgmennd som foreslår styrerepresentanter til aksjeselskapene overfor formannskapet. Formannskapet gjør vedtak om valg på styrerepresentanter som gir føringer til ordfører i generalforsamlingen.

I spørreundersøkelsen svarer 85 prosent av kommunestyrerepresentantene at de har deltatt i valg av kommunens eierrepresentant i generalforsamlinger og 95 prosent har deltatt i valg av kommunens eierrepresentant til representantskap.

En gjennomgang av generalforsamlingsprotokoller fra 2019 og fram til i dag viser at det er ordfører som har møtt i generalforsamlingene i Vekst Oppdal Holding AS og Oppdal Næringshus AS. I 2020 og 2021 har varaordfører møtt sammen med ordfører i generalforsamlingene.

I Nasjonalparken Næringshage AS møtte ordfører i 2019 og 2020. Revisor har ikke fått tilsendt generalforsamlingsprotokoll for 2021 og på generalforsamlingen i 2022 møtte ingen representant for Oppdal kommune.

I Rosenvik Holding AS er det controller som møter som kommunens eierrepresentant, og har møtt i generalforsamlingene i 2019-2022.

I de interkommunale selskapene er det de oppnevnte representantene som har møtt ifølge de protokollene revisor har fått tilsendt. Her mangler en protokoll fra Trøndelag brann og redning IKS og flere fra ReMidt IKS.

Det framgår av delegeringsreglementet at det er delegert til formannskapet å vurdere økonomiske disposisjoner i de interkommunale selskaper og gi uttrykk for Oppdal kommunes syn overfor egne representanter i selskapenes styrende organer.

Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS

I sak 130/2019 oppnevnes ordfører Geir Arild Espnes som eierrepresentant og varaordfører Elisabeth Hals som vararepresentant til representantskapet i Trøndelag brann- og redningstjeneste.

ReMidt IKS

I sak 122/2019 oppnevnes varaordfører Elisabeth Hals som eierrepresentant til representantskapet i ReMidt IKS for 2019-2023. Ordfører Geir Arild Espnes oppnevnes som første vararepresentant og Alf Morten Olsen, settevaraordfører, som andre vararepresentant.

3.3.3 Eierskapsmelding

Oppdal kommunestyre vedtok eierskapsmeldingen siste gang 01.10.2020, sak 20/88. Den består av del en som er overordnet og prinsipiell, og inneholder blant annet kommunens eierprinsipper. Del to er eierstrategier for selskap kommunen har eierinteresser i. I kommunestyresak 22/35 vedtok kommunestyret en oppdatering av eierskapsmeldingens del to. Del to av eierskapsmeldingen inneholder en oversikt over eierskapene, hvor formålet med det enkelte eierskap er opplyst for selskapene. I saksframlegget legges det fram informasjon fra selskapene og det vedtas endringer i formål, eierstrategi og krav til avkastning og utbytte for Vekst Oppdal Holding AS, Oppdal Næringshus AS, Trønder Energi AS, Oppdal kulturhus KF og ReMidt Næring AS.

3.3.4 Kommunestyrets behandling av vedtekter

I interkommunale selskaper tilsvarer selskapsavtalen selskapets vedtekter. I lov om interkommunale selskaper må alle eierkommuner vedta likelydende selskapsavtale for at den skal være gyldig.

I aksjeselskaper er det generalforsamlingen som endelig vedtar vedtektene. I oppstartsmøtet fortelles det om en vedtektsendring som ble lagt frem som en egen sak i kommunestyret i et heleid selskap. Ordfører sender saker ofte inn til politisk behandling og diskuterer saker med formannskapet, der det er usikkerhet om myndigheten til generalforsamlingen ved eksempelvis vedtektsendringer.

I spørreundersøkelsen svarer 65 prosent av kommunestyremedlemmene at de har deltatt i behandling av vedtekter.

I den undersøkte perioden er det ifølge Brønnøysundregistrene gjort vedtektsendringer i noen av de undersøkte aksjeselskapene. I tabellen er det oppgitt når vedtektsendringene er behandlet i eierorganet og hos eier.

Tabell 7. Behandling av vedtektsendringer

Selskap	Dato registrert i Brønnøysundregisteret	Generalforsamling/representantskap	Politisk behandling
Vekst Oppdal Holding AS	13.05.2019	25.03.2019	07.03.2019 Kommunestyresak 23/2019 Finansiering av kapitalforhøyelse i Vekst Oppdal Holding AS
Vekst Oppdal Holding AS	14.07.2021	22.06.2021 endring av virksomhet	
Vekst Oppdal Holding AS	18.06.2022	25.05.2022	05.05.2022 Kommunestyresak 34/2022 vedtektsendring Vekst Oppdal Holding AS. Endring av virksomhet og aksjekapital. Ny paragraf om oppløsning
Oppdal Næringshus AS	10.09.2022	30.05.2022*	17.03.2022 Kommunestyresak 16/2022 Oppdal Næringshus – vurdering av videre drift
Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	05.10.2019	26.04.2019	04.04.2019 Kommunestyresak 37/2019 Endring av selskapsavtale
Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	27.08.2020	Mangler protokoll	03.04.2020 Kommunestyresak 13/2020 Endring av selskapsavtale
ReMidt IKS	20.01.2020	Mangler protokoll	26.06.2019 Sak 80/2019 - som en del av saken om ny avfallsordning i Oppdal. Opprettelse av ReMidt, et IKS som skal ta hånd om avfallsordningen for 21 av dagens kommune i Midt-Norge

Kilde: Brønnøysundregistrene, protokoller og kommunestyresaker

*Revisor har ikke sett denne generalforsamlingsprotokollen. Kilden til opplysningen er note 9 i regnskapet for Oppdal Næringshus AS som ble behandlet i ordinær generalforsamling 29.08.2022.

3.3.5 Eierrepresentantenes utøvelse av eierstyringen - valg

I denne delen undersøkes det hvordan eierorganet utøver eierstyringen ved valg og bruken av valgkomite. Undersøkelsen er avgrenset til:

- Kompetanse i styret
- Innstilling av styrerepresentanter
- Valgkomite
- Retningslinjer for valgkomiteens arbeid

I formannskapetets sak 14/2018 *styreutnevnelser i aksjeselskapet og Oppdal kulturhus KF*, vedtas det i tillegg til styreoppnevnelser at:

Formannskapet ber kommunestyret behandle en sak hvor det nedsettes en valgkomite for styreutnevnelser i aksjeselskaper og Oppdal kulturhus KF, for året 2019. Sammensetningen av valgkomiteen bør være to politikere (posisjon og opposisjon). To representanter fra næringslivet og rådmann/rådmannens stab som sekretær. Valgkomiteen bør bestå av fem personer. Valgkomiteen skal følge retningslinjer, anbefalinger og eierskapsmeldingen for kommunale selskap og foretak. Valgkomiteen skal gå i dialog med de ulike selskapene og foretak som har styremedlemmer på valg, for å skaffe innsikt i hvilken kompetanse styrene har behov for.

I behandlingen av kommunestyrets sak 48/2018, den 24.04.2018 *Opprettelse av valgkomite for styreutnevnelser i aksjeselskapet og kommunale foretak*, blir saken utsatt til høsten. Revisor kan ikke finne at saken legges fram for kommunestyret på nytt. I protokollen fra formannskapetets møte 05.06.2018 går det fram at formannskapet vil få en sak til behandling i møtet 05.09.2018 hvor de skal ta stilling til valgkomiteens sammensetning.

I formannskapetets sak 18/36, den 04.09.2018 vedtas det at formannskapet utnevner valgkomite med funksjonstid på to år. Formannskapetets medlemmer til valgkomiteen oppnevnes og senere oppnevnes representanter fra næringslivet. Det fastsettes i tillegg en årlig godtgjørelse for valgkomiteens medlemmer, med kroner 5000 for leder og kroner 3000 for nestleder.

I saksframlegget til formannskapetets sak 18/36 sies det om styrets sammensetning i aksjeselskap og kommunale foretak at det skal oppnevnes et styre som har kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart.

I oppstartsmøtet informeres det om at kommunens controller er sekretær for valgkomiteen som foreslår styrerepresentanter i eide selskaper.

I formannskapetets sak 28/2021 *styremedlemmer i kommunalt eide selskapet – valgkomiteens innstilling*, foreslår valgkomiteen medlemmer til Vekst Oppdal Holding AS, Vitnett AS, Rosenvik AS, Trøndelag Reiseliv AS og Oppdal kulturhus KF. Om Oppdal Næringshus AS står det at innstilling på nytt styre avventes til dato for generalforsamlingen er klar.

Et av eierskapsprinsippene i eierskapsmeldingen er at kommunen skal medvirke til at styret er komplementært med hensyn til kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets/foretakets egenart og kommunens formål med eierskapet. Om styrets kompetanse står det at et styre består av personer som både har generalist- og fagspesifikk kompetanse. Et styre som har rett kompetanse og en relevant sammensetning vil ha et bedre grunnlag for å ta gode

beslutninger, som igjen vil heve kvaliteten på styrearbeidet. Hvilken kompetanse styret trenger vil blant annet avhenge av selskapets formål og virksomhet, fasen selskapet befinner seg i, og utfordringene og mulighetene selskapet står overfor. Sammensetningen av styret skal tydelig gjenspeile målene med eierskapet, herunder kompetansen som er nødvendig for å realisere målene. Eierskapsmeldingen sier at det er formannskapet i Oppdal kommune som gir sin innstilling til styrerepresentasjon overfor generalforsamlingen i aksjeselskapet.

I kommunestyresak 22/34, den 05.05.2022 ble kommunestyremedlemmet, som er styreleder i selskapet, enstemmig funnet habil i saken om vedtektsendringer i selskapet. Denne saken er et eksempel på at kommunestyret tar stilling til habilitetsspørsmålet når politikere innehar styreverv i kommunalt eide selskaper, når kommunestyret behandler saker om det aktuelle selskapet.

I oppstartsmøtet fortelles det at kommunen har valgt en egen valgkomite som innstiller til valg av styre i alle heleide selskap. Deres forslag til innstilling følges som regel opp av eierrepresentanten i generalforsamlingene. Valgkomiteen gjør egne vurderinger, men har ikke egne retningslinjer for arbeidet. Eierskapsmeldinga ligger til grunn for arbeidet til valgkomiteen. Ordfører og kommunedirektør mener at valgkomiteen jobber riktig for å finne gode kandidater med riktig kompetanse.

I spørreundersøkelsen svarer 60 prosent at de i stor eller noen grad får muligheten til å utøve eierskapet i kommunestyret.

I spørreundersøkelsen svarer 80 prosent av kommunestyremedlemmene at de har deltatt i diskusjoner om hvem som skal være styrerepresentanter.

Halvparten av kommunestyremedlemmene er kjent med at det finnes valgkomite for selskapene kommunen eier, mens 30 prosent er kjent med at valgkomiteen har retningslinjer. På spørsmålene om valgkomite og retningslinjer for valgkomiteen er det henholdsvis 30 prosent og 35 prosent som er usikre.

I spørreundersøkelsen peker kommunestyremedlemmer på utfordringer med at kommunalt eierskap kan bli personavhengig og at sterke politikere skaffer seg posisjoner. En annen peker på at det er politikere med egeninteresser.

Vekst Oppdal Holding AS

Revisor har mottatt vedtekter for Vekst Oppdal Holding AS, vedtatt i ekstraordinær generalforsamling 25.03.2019. I tillegg har revisor fått oversendt vedtektsendringer behandlet i kommunestyret 05.05.2022, sak 22/34. I Brønnøysundregistrene er det registrert en vedtektsendring 14.07.2021, som i det minste inneholder en endring av selskapets formål. Vedtektene

sier at selskapet ledes av et styre på en til seks medlemmer etter generalforsamlingens nærmere beslutning. Vedtektene sier ikke noe om valgkomite.

I formannskapet den 10.05.2022 behandles valgkomiteens innstilling til valg av styre i Vekst Oppdal Holding AS og Oppdal kulturhus KF. Valgkomiteens innstilling til formannskapet ble enstemmig vedtatt.

Oppdal Næringshus AS

Vedtektene for Oppdal Næringshus AS ble vedtatt 27.11.2017. Det framgår at Oppdal kommunestyre godkjente vedtektene 15.11.2017. I vedtektene står det at styret skal ha tre til fem medlemmer. Vedtektene sier ikke noe om valgkomite.

I generalforsamlingsprotokollene går det fram at formannskapet har foretatt valg (protokoll fra 25.03.2019 og 10.01.2020). På generalforsamlingen 29.06.2021 velges formannskapet med unntak av ordfører til styre for selskapet.

I formannskapets møte 26.04.2022, sak 49/2022 går det fram av protokollen at valgkomiteen har lagt fram et forslag til styre og godtgjørelse til styret. I valgkomiteens innstilling finnes en kort presentasjon av de foreslåtte kandidatene. Valgkomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

Nasjonalparken næringshage AS

De tilsendte vedtektene for Nasjonalparken Næringshage er ikke datert. Siste vedtektsdato i Brønnøysundregistrene er 31.05.2018. Ifølge vedtektene skal styret ha tre til sju personer. Vedtektene sier ikke noe om valgkomite.

I generalforsamlingsprotokollene går det fram at selskapet har en valgkomite på to medlemmer.

I generalforsamlingsprotokollen fra 2020 er det under saken om valg, protokollert at Oppdal kommune sin eierrepresentant ikke har mottatt forslag til nytt styre før samme dag som generalforsamlingen ble avholdt. Han har derfor ikke fått diskutert forslagene til nytt styre politisk med formannskapet i Oppdal kommune. Det bes om at forslag til nytt styre gjøres kjent ved innkalling til framtidige generalforsamlinger.

Rosenvik Holding AS

Revisor har etterspurt vedtekter både hos kommunen og selskapet, og fikk oversendt stiftelsesdokumentet i forbindelse med høringen. Der går det fram at selskapet er stiftet 15.10.2018 og det er ikke registrert vedtektsendringer i Brønnøysundregistrene etter den tid.

Selskapets vedtekter sier at styret skal bestå av inntil fem aksjonærvalgte medlemmer og to ansattevalgte medlemmer fra Rosenvik AS.

I generalforsamlingsprotokollene fra 2019-2022 fra Rosenvik Holding AS går det fram at det er valgt en valgkomite på tre medlemmer. Vedtektene har en egen bestemmelse om valgkomite, som består av tre medlemmer som velges for ett år av gangen. Til generalforsamlingen skal valgkomiteen:

- Fremme forslag på aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer til selskapets styre
- Fremme forslag på valg av styreleder og nestleder
- Fremme forslag på valgkomite for neste års generalforsamling
- Fremme forslag på godtgjørelse til selskapets styre for kommende periode
- Valgkomiteen skal tilstrebe en bredest mulig kompetanse representert i styret

Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS

Selskapsavtalen med virkning fra 01.01.2020 omtaler styrets sammensetning i punkt 5.2.1. Det går fram at sju styremedlemmer skal oppnevnes av deltakerne og i tillegg kommer ansattes medlemmer. De medlemmene som oppnevnes av deltakerne skal først og fremst velges ut fra at styret samlet skal ha relevant kompetanse (brannfaglig, jus, økonomi og annet). Styret velges for fire år om gangen.

Revisjon Midt-Norge gjennomførte en eierskapskontroll i Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS på oppdrag fra Malvik kommune i 2021. Der ble det sagt følgende om valgkomite og retningslinjer for valgkomiteen:

Det er ikke gitt føringer for bruk av valgkomite eller instruks for dens arbeid i selskapsavtalen eller i vedtekter. Dette bør eierrepresentanten ta opp i representantskapsmøte, for å sikre at både valg av valgkomite og instruks for dets arbeid er gitt i selskapsavtalen/vedtekter. Dette sikrer åpenhet om etablering, valg og føringer for valgkomiteens arbeid. Det er likevel en praksis i selskapet for bruk av valgkomite, samt at det er gitt krav til kompetanse knytte til styrevalg i selskapsavtalen, som er i tråd med anbefalingene.

ReMidt IKS

Revisor har kun sett utkastet til selskapsavtale som var vedlagt sak 19/80 *Ny organisering av avfallsordningen i Oppdal. Opprettelse av ReMidt, et IKS som skal ta hånd om avfallsordningen for 21 av dagens kommuner i Midt-Norge, med forslag om ikrafttredelse 01.01.2020.*

Selskapsavtalen sier at styret består av sju medlemmer. Fem av styrets medlemmer med tre varamedlemmer i prioritert rekkefølge velges av representantskapet, etter forslag fra valgkomiteen. Styremedlemmer velges for fire år. Videre står det i selskapsavtalen at ved valg av styremedlemmer skal først og fremst selskapets behov for kompetanse innenfor relevante fagområder vektlegges.

En egen bestemmelse i selskapsavtalen omhandler valgkomite. Den skal bestå av tre medlemmer med personlige varamedlemmer. Komiteen innstiller til representantskapet ved valg til styret og klagenemnda.

Representantskapet er i selskapsavtalen gitt myndighet til å vedta retningslinjer for valgkomiteen. Av retningslinjene framgår det at sammensetningen av valgkomiteen skal gjenspeile eiersammensetningen på en god måte, blant annet slik at både små og store eierkommuner er representert. I valgkomiteens mandat står det at selskapets behov for kompetanse skal vektlegges ved valg av styremedlemmer. Med kompetanse menes både formal, politisk og erfaringsbasert kompetanse. I tillegg skal nødvendig lokalkunnskap tilstrebes. I saksbehandlingsreglene står det at valgkomiteen skal kartlegge styrets kompetanse, slik komiteen finner det formålstjenlig. Videre at valgkomiteen skal ta hensyn til myndighetenes krav om likestilling, jf. IKS-loven §10.

I representantskapets sak 06/22 om valg går det fram at selskapet har en valgkomite som har avgitt en innstilling til vedtak. Etter innstillingen av to styremedlemmer og første varamedlem til styret, er det protokollert at valgkomiteen har vektlagt følgende momenter i sin innstilling:

- Selskapets kompetansebehov
- Lovens krav til kjønnsfordeling
- Kontinuitet

3.3.6 Styregodtgjørelse

Fastsettelse av styrehonorar skjer i generalforsamling og representantskap.

I eierskapsmeldingen står det at godtgjørelsen til styret bør utformes slik at den fremmer verdiskaping i selskapene og framstår som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Styrets godtgjørelse bør ligge på et moderat nivå og bør justeres i henhold til alminnelig pris- og lønnsutvikling. Videre står det i eierskapsmeldingen at styregodtgjørelsen er et fast honorar som skal dekke arbeidet som er vanlig for styremedlemmer. Godtgjøring utover dette skal være forhåndsgodkjent og dokumentert. Videre står det at alle styremedlemmenes honorarer og godtgjørelser skal være spesifisert i årsmeldinga for alle kommunale eller kommunalt deleide selskaper.

I spørreundersøkelsen svarer 30 prosent at de har deltatt i fastsettelse av retningslinjer for styrehonorar, 40 prosent har ikke deltatt og 25 prosent vet ikke.

Vekst Oppdal Holding AS

Tabell 8. Styregodtgjørelse Vekst Oppdal Holding AS

	Styret
Generalforsamling 2019	60264
Generalforsamling 2020	44 458
Generalforsamling 2021	Det er ikke utbetalt godtgjørelse til styret i 2020
Generalforsamling 2022	44 458

Kilde: Generalforsamlingsprotokoller 2019, 2020, 2021

I generalforsamlingsprotokollen fra 2022 står det at det er utbetalt en godtgjørelse til styret på kr 44 458 i 2021. I det offisielle regnskapet ser det ut til at denne summen er regnskapsført i 2021.

Oppdal Næringshus AS

Tabell 9. Styregodtgjørelse Oppdal Næringshus AS

	Styreleder	Medlem
Generalforsamling 2019	50 000	25 000
Generalforsamling 2020		
Generalforsamling 2021	75 000	37 500
Generalforsamling 2022	0	0

Kilde: Generalforsamlingsprotokoller 2019, 2020, 2021 og 2022,

Generalforsamlingen i Oppdal Næringshus AS vedtar i 2019 styregodtgjørelser for inneværende år. På generalforsamlingen i 2021 vedtas et styrehonorar til et styre som har fungert siden januar 2020. Generalforsamlingen sier 26.04.2022 at nåværende styre har fungert siden august 2021, men at det ikke er avsatt noe styrehonorar til styret i denne perioden.

Formannskapet vedtar enstemmig i sak 49/2022, den 26.04.2022 en godtgjørelse på kroner 80 000 til styreleder og kroner 40 000 for styremedlemmer. Dette er i tråd med innstillingen fra valgkomiteen. Valgkomiteen består av to medlemmer fra formannskapet og to som velges av

næringslivet, jf. formannskapetets sak 111/2020. På generalforsamlingen i Oppdal Næringshus AS den 29.06.2021 ble formannskapet med unntak av ordfører valgt til styret for selskapet.

På generalforsamlingen 26.04.2022 står det følgende om styrehonorar:

Styrehonorar har tidligere vært kroner 100 000 samlet for styret fordelt med kroner 50 000 til styreleder og kr 25 000 til øvrige styremedlemmer.

Nåværende styre har fungert siden august 2021, men det er ikke avsatt noe honorar til styret i denne perioden.

Nasjonalparken næringshage AS

Tabell 10. Styregodtgjørelse Nasjonalparken Næringshage AS

	Styreleder	Medlem
Generalforsamling 2019	15 000	15 000
Generalforsamling 2020	15 000	15 000
Generalforsamling 2021	50 000	15 000
Generalforsamling 2022	70 000 + 2500 per møte inntil 4 timer, 3500 for møter over 4 timer (ikke styremøter)	15000

Kilde: Generalforsamlingsprotokoller 2019, 2020 og 2022

I protokollen fra 2019 opplyses det at styreleder mottar fast lønn for halv stilling som arbeidende styreleder. Videre at det er styreleder som la fram forslag til styrehonorar for 2021.

I protokollen fra generalforsamlingen i 2020 opplyses det at ett av styremedlemmene sa fra seg retten til å motta styrehonorar.

Generalforsamlingen i 2022 vedtok at det skal utarbeides en instruks for styreleder for å definere funksjonens innhold og eventuell godtgjøring av utvidet styrejobbing. Instruksen behandles i generalforsamlingen for 2022 (revisor: altså i 2023).

Rosenvik Holding AS

Selskapets valgkomite har lagt fram forslag til godtgjørelse til styret for det kommende året.

Tabell 11. Styregodtgjørelse Rosenvik holding AS

	Styreleder	Medlem
Generalforsamling 2019	59 000 + 2200 per møte	10 000 + 2200 per møte
Generalforsamling 2020	59 000 + 2200 per møte	10 000 + 2200 per møte
Generalforsamling 2021	59 000 + 2200 per møte	10 000 + 2200 per møte
Generalforsamling 2022	69 000 + 2400 per møte	12000 + 2400 per møte

Kilde: Generalforsamlingsprotokoller 2019, 2020, 2021 og 2022

ReMidt IKS 20.01.2020

I selskapsavtalen til ReMidt IKS står det at valgkomiteen foreslår godtgjørelse til valgte medlemmer overfor representantskapet, altså godtgjørelse for representantskapsleder, styret, valgkomite og klagenemnd. I retningslinjene til valgkomiteen er en av valgkomiteens oppgaver å avgj innstilling om forslag til godtgjørelse til valgte medlemmer.

I representantskapet sak 05/22 om fastsettelse av godtgjørelser, går det fram at valgkomiteen i ReMidt IKS har lagt fram et forslag om videreføring av *reglement for godtgjørelser til valgte medlemmer i ReMidt IKS*, uten endringer. Av protokollene går det fram at reglementet ble vedtatt første gang 16.12.2019.

Tabell 12. Styregodtgjørelse ReMidt IKS

	Styreleder	Medlem
Representantskap 2019		
Representantskap 2020		
Representantskap 2021		
Representantskap 2022	60 000, møtegodtgjørelse og tapt arbeidsinntekt	20 000, møtegodtgjørelse og tapt arbeidsinntekt

Kilde: Reglement for godtgjørelse til valgte medlemmer. Vedtatt av representantskapet 25.04.2022.

I protokollene fra representantskapet i ReMidt IKS er ikke styrehonoraret oppgitt i protokollen. I protokollen fra 25.04.2022 står det at valgkomiteen har lagt fram et forslag om *Retningslinjer*

for godtgjørelser til valgte medlemmer i ReMidt IKS, som ble fastsatt i møtet den 16.12.2019 og sist gang behandlet av representantskapet 21.06.2021, videreføres uten endringer.

ReMidt IKS har et eget reglement for godtgjørelser til valgte medlemmer og i henhold til selskapsavtalens § 11 omfatter dette godtgjørelse til representantskapsmedlemmer, styret, valgkomiteen og klagenemnd.

I bestemmelse om møtegodtgjørelse går det fram at medlemmer av styret, valgkomiteen eller klagenemnd gis en fast godtgjørelse på kroner 3000 per møte. Valgkomiteens leder og klagenemndas leder godtgjøres med kroner 5000 per møte. I bestemmelsen om tapt arbeidsfortjeneste står det at private og offentlige ansatte tilstås vanligvis ikke tapt arbeidsfortjeneste når møtene avholdes i ordinær arbeidstid og lønn betales av arbeidsgiver. Styrets nestleder og leder av representantskapet har en fast godtgjørelse på kroner 25 000 i tillegg til møtegodtgjørelse og eventuelt tapt arbeidsfortjeneste.

Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS 27.08. 2020

I protokollen fra representantskapsmøtet i 2019, 2021 og 2022, går det fram at styregodtgjørelsen justeres med samme sats for deflator for pris- og lønnsvekst som er brukt i korrigert budsjett for 2020.

Tabell 13. Styregodtgjørelse Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS

	Styreleder	Nestleder	Medlem
Representantskap 2019	78 500	47 100	36 700
Representantskap 2020	80 500	48 300	37 650
Representantskap 2021	81 550	48 950	38 150
Representantskap 2022	83 600	50 200	39 100

Kilde: Representantskapsprotokoller 2019, 2021 og 2022

3.4 Vurdering

3.4.1 Opplæring av eier om eierskap

Kommunestyret som eier har ikke fått tilstrekkelig opplæring i eierskap.

I kommunens eierskapsmelding er det fokus på opplæring av eierrepresentanter og styremedlemmer som kommunen velger. Det er gitt opplæring til kommunestyret om eierskap i

folkevalgtopplæringen, men det tyder på at dette ikke er tilstrekkelig for kommunestyremedlemmene eller at de ikke deltok når 80 prosent av medlemmene svarer at de ikke har deltatt i opplæring om eierskap. Opplæring i eierskap er viktig for at kommunestyret som eier skal kunne utøve god eierstyring.

3.4.2 Valg av eierrepresentanter

Sentrale folkevalgte velges som eierrepresentanter for kommunen.

Det er litt uklart for revisor hvordan ordfører gis myndighet til å være kommunens eierrepresentant. I eierskapsmeldinga er det henvist til det gamle delegasjonsreglementet fra 2016, selv om eierskapsmeldingen er vedtatt etter at nytt delegasjonsreglement var vedtatt. Det følger av kommuneloven at siste fastsatte delegeringsreglement og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt. Det betyr at bestemmelsen i det nye delegeringsreglementet er gjeldende. Ordlyden i den nye delegasjonen kan etter revisors oppfatning leses slik at delegasjonen gjelder kun valg av styremedlemmer og ikke ordinær generalforsamlingssaker.

3.4.3 Eierskapsmelding

Oppdal kommune har en eierskapsmelding som oppfyller kommunelovens krav.

3.4.4 Kommunestyrets behandling av vedtekter

Oppdal kommunestyre behandler de fleste vedtektsendringer.

Revisor fant at de fleste vedtektsendringer var behandlet i kommunestyret i forkant av vedtak i eierorganene. Vedtektsfastsettelse er en av de formelle sakene i utøvelse av eierskapet.

3.4.5 Eierrepresentantenes utøvelse av eierstyring - valg

Det dokumenteres i liten grad hva som vektlegges ved valg av styremedlemmer.

Det kan være gjort vurderinger omkring behovet for kompetanse ved valg av styremedlemmer, men det er i liten grad dokumentert. I Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS er kompetansekrav omtalt i selskapsavtalen. I ReMidt IKS er det protokollert hvilke forhold som er vektlagt i innstillingen fra valgkomiteen. I Rosenvik Holding AS står det i mandatet til valgkomiteen at det skal tilstribes en bredest mulig kompetanse i styret. Det bør også gjøres vurderinger i forhold til om det kan oppstå habilitetsutfordringer ved valg av styremedlemmer.

Formannskapet innstiller styrerepresentanter til generalforsamlingen.

Revisor finner at formannskapet innstiller på styrerepresentanter i selskaper hvor kommunen har eierinteresser og ikke bare til heleide selskaper. Av generalforsamlingsprotokollen i Nasjonalparken Næringshage i 2020 går det fram at kommunens eierrepresentant ikke har fått valgkomiteens innstilling tidsnok til å drøfte innstillingen med formannskapet. I selskaper som kommunen eier sammen med andre, oppfattes det slik at formannskapet drøfter valgkomiteens innstilling før generalforsamlingen. Disse selskapene har stort sett egne valgkomiteer. For heleide selskapet er det slik at formannskapet kan vedta innstillingen fra valgkomiteen, mens selve valget foregår i generalforsamlingen.

I selskaper som eies sammen med andre er det vanligvis en egen valgkomite. Hvis kommunens valgkomite skal finne kandidater til styreverv i slike selskaper bør det være en dialog mellom disse to valgkomiteene for å sikre at det foreslåtte styret har komplementær kompetanse som er tilpasset selskapets behov.

Valgkomite er ikke vedtektsfestet i Vekst Oppdal Holding AS, Oppdal Næringshus AS, Nasjonalparken Næringshage AS, og Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS.

I selskaper med flere eiere har noen av selskapene en egen valgkomite som er oppnevnt av generalforsamlingene eller representantskapene. I ReMidt IKS er valgkomiteen fastsatt i selskapsavtalen og i Rosenvik Holding AS er valgkomiteen vedtektsfestet. I kommunens eierskapsmelding står det at det kan anvendes valgkomite for oppnevning av styrer. Det vil være ryddig å formalisere bruken av valgkomite gjennom å vedtektsfeste valgkomiteen.

Kommunen ved formannskapet har opprettet en egen valgkomite som lager en innstilling til formannskapet. I kommunestyresaken om kommunens valgkomite går det i saksframlegget fram at dette ikke er en ordinær valgkomite for selskapene, men en valgkomite for kommunen som innstiller til formannskapet. Det er ikke formannskapet som beslutter, men de lager en innstilling til den som møter som eierrepresentant i eierorganet.

I høringen fra kommunen er det påpekt at det må bero på en misforståelse at det benyttes valgkomite i Oppdal Holding AS og Oppdal Næringshus AS. Det skjer ikke.

I generalforsamlingsprotokollen for Oppdal Næringshus 26.04.2022 går det fram at det er formannskapet som foreslår styret. Eierrepresentant er ordfører. Det betyr at formannskapet fungerer som en valgkomite når de foreslår styremedlemmer. Dette er i tråd med formuleringen

i eierskapsmeldingen, som sier at det er formannskapet i Oppdal kommune som gir sin innstilling til styrerepresentasjon overfor generalforsamlingen i aksjeselskaper.

I tillegg er det slik at formannskapet har en valgkomite, som ikke er en ordinær valgkomite, som lager en innstilling til formannskapet. Revisor er åpen for at kommunen er av den oppfatning at det ikke benyttes valgkomite for Oppdal Næringshus AS og Vekst Oppdal Holding AS, men revisor tolker generalforsamlingsprotokoll og eierskapsmelding slik at formannskapet både er gitt rollen og har utøvet den. Uklarhetene tyder på at det er behov for å se både på bestemmelser og praksis.

Det er alltid slik at enhver generalforsamling eller representantskap er suveren til å velge styre og vil ikke være bundet av et forslag fra valgkomiteen. I heleide selskaper er det bare en eier, som er kommunestyret. Kommunestyret har valgt sin eierrepresentant for å representere kommunestyret. Gjennom eierskapsmeldingen har kommunestyret gitt formannskapet en rolle til å innstille til styrerepresentasjon overfor generalforsamlingen. I dette bildet opptrer både formannskap og eierrepresentant på vegne av kommunestyret og bør snakke med en stemme.

Det er ikke egne retningslinjer for valgkomiteens arbeid, med unntak av ReMidt IKS og Rosenvik Holding AS.

Revisor har ikke funnet at andre enn ReMidt IKS og Rosenvik Holding AS har retningslinjer for valgkomiteens arbeid. Formannskapet i Oppdal vedtok i sak 14/2018 at den valgkomiteen de oppnevner skal følge retningslinjer, anbefalinger og eierskapsmeldingen for kommunale selskap og foretak. Valgkomiteen skal gå i dialog med de ulike selskapene og foretak som har styremedlemmer på valg, for å skaffe innsikt i hvilken kompetanse styrene har behov for.

Gjennom å fastsette retningslinjer for valgkomiteen er det mulig å formalisere hvilke oppgaver valgkomiteen har, eksempelvis om det er valgkomiteens oppgave å finne nye medlemmer til valgkomiteen, innstille på styregodtgjørelse, innstille på revisor. Likedan er det mulig å fastsette krav eller ønsker til styremedlemmenes kompetanse.

3.4.6 Styregodtgjørelse

Eierorganene fastsetter styrehonorarene. Revisor vurderer at styrehonorarene ligger på moderat nivå ettersom ingen honorar skiller seg ut vesentlig fra de andre selskapene.

Det er bare Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS som benytter alminnelig lønns- og prisutvikling, som grunnlag for justering av styregodtgjørelse.

I Vekst Oppdal Holding AS er det oppgitt et samlet beløp for hele styret. Fordelingen mellom styreleder og styremedlemmer framgår ikke av protokollen. Hvis det ikke foreligger noen tidligere bestemmelser om fordelingen, er det uklart hvordan denne fastsettes. Av det offentlige regnskapet kan det se ut som at det i perioder er bevilget godtgjørelser på forskudd. Dette kan være uheldig fordi ingen vet hvor lenge et styremedlem vil fungere. Det kan vedtas retningslinjer for hvilken periode vedtatte godtgjørelser gjelder for.

I Oppdal Næringshus AS har styrehonorar variert, noe som kan forklares med endringer i styret utenom ordinære generalforsamlinger. I 2022 vedtok generalforsamlingen at det ikke skulle utbetales styrehonorar, selv om formannskapet vedtok valgkomiteens innstilling på styrehonorar. Her er det slik at to medlemmer av formannskapet er medlemmer i valgkomiteen og har innstilt overfor formannskapet. Det er en vanlig praksis. Formannskapet vedtok valgkomiteens innstilling på styregodtgjørelse. I den tilbakelagte perioden er det formannskapet med unntak av ordfører som har vært styre i selskapet. Det betyr at formannskapet med unntak av ordfører har vært med å innstille på styregodtgjørelse til seg selv som styret for Oppdal Næringshus AS. Det er en habilitetsutfordring når styremedlemmer har muligheten til å innstille på godtgjørelse til seg selv. I generalforsamlingen har ordfører som eierrepresentant vedtatt å ikke utbetale styrehonorar for 2021.

4 KOMMUNENS PRINSIPPER OG STRATEGIER FOR EIERSKAP

Dette kapitlet omhandler kommunens egne krav, prinsipper og strategier for eierskap.

4.1 Problemstilling

Følgende problemstilling besvares:

- Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunens prinsipper og strategier for sine eierskap?

4.2 Vurderingskriterier

Følgende vurderingskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Kommunen skal definere selskapsvise eierstrategier med langsiktige mål.
- Kommunen skal bidra til at styremedlemmer i selskap hvor Oppdal kommune er eier skal registrere vervene i styrevervregisteret.

Utledningen av vurderingskriteriene finnes i vedlegg en.

4.3 Kommunens egne krav og prinsipper

4.3.1 Selskapsvise eierstrategier

Eierskapsmeldingens del to inneholder eierstrategier for selskap kommunen har eierinteresser i. Eierstrategier skal inneholde mål med eierskapet, utbytte, avkastningsforventinger og føringer for strategisk utvikling. I tabell 14 er formål med eierskapet, kommunens vurdering og eierstrategi, krav til avkastning og krav til utbytte fra eierskapsmeldingen del to gjengitt. Denne ble vedtatt 05.05.2022, kommunestyresak 35/2022.

I spørreundersøkelsen svarer 70 prosent av kommunestyremedlemmene at de har deltatt i fastsettelse av kommunens mål for selskaper som kommunen eier, og 75 prosent svarer at de har deltatt i fastsettelse av strategier. Et av svarene på spørsmålet om utfordringer med eierskap er at det er viktig med en strategi på hva kommunen ønsker med eierskapet. En annen peker på at det er viktig at kommunen bare er eier i selskaper som kan hjelpe kommunen å tilby tjenester til innbyggerne eller som et ledd i tilrettelegging for næringslivet. En tredje peker på at en utfordring kan være at kommunale selskaper konkurrerer mot private aktører. En fjerde representant peker på at kommunen virker for lite engasjert i kommunalt eide selskaper.

Tabell 14. Formål og eierstrategi for selskapene

	Formål med eierskapet	Kommunens vurdering og eierstrategi	Krav til avkastning	Krav til utbytte
Vekst Oppdal Holding AS	Vekst Oppdal Holding AS skal være eier og eiendomsselskapet i konsernet der dette ikke kommer i konflikt med reglene til NAV. Styret i holding-selskapet skal bidra til at driften i datterselskapene er sunn.	<i>Inneholder vurderinger og eierstrategier for datterselskapene.</i> Alle datterselskapene: Minst to av styrenes medlemmer (styreleder og medlem) skal ha aktiv, profesjonell næringslivsbakgrunn. Det etableres et eget styre for hvert av datterselskapene.	2% resultatgrad før skatt for datterselskapene	Ikke fastsatt
Oppdal Næringshus AS	Oppdal Næringshus AS er i dag et rent eiendomsselskap. Hovedoppgaven er å bidra til at innovasjonsdelen i innovasjonssenteret fylles opp med leietakere som på sikt kan betale markedsleie for lokalene. Selskapet er et verktøy i Oppdal kommunes arbeid med næringsutvikling.	Selskapet må tilpasses den begrensede oppgave selskapet er tiltenkt i forbindelse med etablering av innovasjonssenteret i Oppdal. Selskapet har inngått avtaler som per 1.4.2022 ikke gir positiv drift. Disse må reforhandles slik at det gis mulighet for positiv drift. Avgjørelse om videre drift fattes i første kommunestyremøte i 2023.	2% resultatgrad før skatt	0 %
Nasjonalparken Næringshage AS	Bidra til næringsutvikling og nye arbeidsplasser.	Selskapet må sees i sammenheng med Oppdal Næringshus AS. Disse er verktøy for kommunen i næringsarbeidet. Kommunen kjøper næringsarbeidstjenester av selskapet. Strategi: Langsiktig eierskap. Bidra til næringsetablering og styrket næringsliv i kommunen. Konsentrasjon om kjernevirksomheten.	6-8% av driftsinntektene	0
Rosenvik Holding AS	Rosenvik etablerte en avdeling på Oppdal i 1975, og kommunen ble aksjonær i selskapet. Avdelingen ble nedlagt i 2008.	Kommunen (NAV) benytter ikke Rosenvik AS. Kommunen sitter med eierandel til en betydelig egenkapital. Denne kapital er bundet til selskapet slik det er organisert i dag. Strategi: Kommunen bør snarest selge seg ut av selskapet.	8% resultatgrad før skatt	0
ReMidt IKS	Sørge for god, kostnadseffektiv og miljø sikker håndtering av innsamlet husholdningsavfall. Ønske om å oppnå stordriftsfordeler.	Selskapet er et nyttig verktøy for eierkommunenes behandling av husholdningsavfall. Selskapet bør benytte eksterne leverandører i stedet for å bygge opp beholdningen av anleggsmidler. Vi vil fremover fortsatt ønske styreplass. Styret skal bidra til å holde prisene på avfallshåndtering på lavest mulig nivå.	>0 i gjennomsnitt over siste tre regnskapsår	0 (ikke lovmessig adgang til utbytte fra husholdningsavfall)
Trøndelag brann- og redningstjeneste	Strengere kompetansekrav fra myndighetene. Eierskap for å sikre riktig og tilstrekkelig brann- og redningstjeneste for innbyggere i Oppdal.	TBRT er viktig for kvaliteten i brann- og redningstjenesten i Oppdal. Strategien er å fortsette deltakelsen i TBRT. Som tredje største eier er det naturlig at kommunen fortsatt har styrerepresentasjon. Driften må komme i balanse.	>0 i gjennomsnitt over siste tre regnskapsår	Ikke aktuelt

Kilde: Eierskapsmelding del to, 2022

Den 18.11.2021 legges det fram en referatsak (45/21) for kommunestyret, om Oppdal kommunes innspill til eierstrategi for ReMidt IKS. I kommunens innspill vises det til Oppdal kommunes vedtatte, spesifikke strategi for ReMidt IKS og ReMidt Næring AS. Avslutningsvis står det at henvendelsen fra ReMidt IKS om innspill til eierstrategi kom så sent at det ikke var mulig å få behandlet saken politisk innen den høringsfrist som var satt fra ReMidt. Innspillene ble derfor gitt fra kommunedirektøren med henvisning til at de ville bli forelagt kommunestyret som referatsak.

4.3.2 Styrevervregister

I eierskapsmeldingen står det at alle med styreverv i selskapet og foretak der Oppdal kommune har eierskap, skal registrere vervene i styrevervregisteret.

I oversikten over virksomheter i styrevervregisteret 13.09.2022, er det bare Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS som har registrert styremedlemmer og varamedlemmer i styrevervregisteret. I søk på styremedlemmene i selskapene er det bare Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS hvor alle styremedlemmene er registrert. I ReMidt IKS er tre av sju styremedlemmer registrert. I aksjeselskapene er det ingen styremedlemmer som er registrert som styremedlemmer i selskapene.

4.4 Vurdering

4.4.1 Selskapsvise eierstrategier

Oppdal kommune har definert selskapsvise formål med eierskapet og strategier for selskapene de eier, i eierskapsmeldingen del to.

I eierskapsmeldingens del to er formålet med eierskapet og kommunens strategi vurdert. I tillegg oppgis kommunens krav til avkastning og utbytte. Det er ikke alle formuleringene under formål som er rendyrkede beskrivelser av kommunens formål med eierskapet.

4.4.2 Styrevervregisteret

Det er bare i Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS hvor alle styremedlemmene er registrert i styrevervregisteret.

Revisor finner at oppføringen i styrevervregisteret mangler for de undersøkte aksjeselskapene og er mangelfull for ReMidt IKS. I forbindelse med eierskapskontroll av Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS i 2021 ble det anbefalt registrering i styrevervregisteret. Registreringen kan skje av enkeltpersoner eller selskaper. Registrering i styrevervregisteret gir en oversikt over personers verv og eierinteresser og bidrar til åpenhet omkring hvilke roller enkeltpersoner har. En slik oversikt er eksempelvis interessant for rollen som politiker og habilitetsspørsmål.

5 OPPFØLGING AV EIERSKAP

Dette kapitlet handler om hvordan kommunestyret som eier følger opp eierskapene.

5.1 Problemstilling

Følgende problemstilling besvares:

- Har kommunen system for oppfølging av sine eierskap og følges disse, herunder forutsigbare kommunikasjonsformer mellom eier og eierrepresentant?

5.2 Vurderingskriterier

Følgende vurderingskriterier er utledet for oppfølging av eierskapet:

- Kommunen skal følge opp eierskapet gjennom eierberetninger.
- Kommunen bør ha et system for å følge opp de krav som stilles til effektiv virksomhetsstyring, internkontroll og samfunnsansvar.
- Det skal avholdes årlige eiermøter.
- Ordfører, kommunedirektør eller personer som formannskapet bemyndiger representerer kommunen i eiermøter.
- Det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom eier (kommunestyret) og eierrepresentant som forankres i eierskapsmeldingen.

Utledningen av vurderingskriteriene finnes i vedlegg en.

5.3 Kommunens oppfølging av eierskapet

5.3.1 Eierberetning og system for oppfølging av krav

I oppstartsmøtet fortelles det at kommunestyret er interessert i kommunens eierskap, og viser til at det er interesse for kommunens eierskapsmelding. I den siste diskusjonen i kommunestyret om eierskapsmeldinga, ble det uttrykt ønske om mer informasjon om selskapene, hvilket utbytteregime kommunen skulle vedta og hvilken styringsstruktur det er i de ulike selskapene. Eierskap i Trønderenergi AS, ReMidt IKS, Oppdal Næringshus AS og Rosenvik Holding AS har vært gjenstand for debatter i kommunestyret. Eierskapsmeldinga gir føringer på kommunens eierskap i selskapene og dette behandles på en god måte i kommunestyret. Ordfører er opptatt av at formannskap benyttes ved diskusjoner knyttet til eiersaker selv om de ikke formelt har rollen som et eierorgan i kommunen.

Referatsak 2/2022 er årsrapport 2021 fra Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS. I tillegg blir protokoller fra generalforsamlinger lagt fram. For 2021 er følgende protokoller lagt fram for kommunestyret som referatsak.

- RS 13/21 protokoll for Vekst Oppdal Holding AS
- RS 23/21 signert protokoll fra Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS
- RS 37/2021 protokoll fra generalforsamling i Trønderenergi AS
- RS 38/2021 protokoll fra generalforsamling i ReMidt Næring AS
- RS 39/21 protokoll fra generalforsamling i Oppdal Næringshus AS
- RS 40/21 protokoll fra ReMidt IKS

I spørreundersøkelsen svarer 65 prosent av alle representanter (kommunestyrerepresentanter og vararepresentanter) at de i stor eller noen grad har fått informasjon om eierberetningene i selskapene. Litt færre, 59 prosent svarer at de i stor eller noen grad har fått tilstrekkelig informasjon fra selskapene som kommunen eier.

Blant kommunestyremedlemmene svarer 85 prosent at de i stor eller noen grad får tilstrekkelig informasjon om selskapene som kommunen eier. Like stor andel av kommunestyrerepresentantene svarer at de får informasjon om eierberetningen i selskapene, mens 65 prosent svarer at de i stor eller noen grad får informasjon om selskapenes arbeid med samfunnsansvar.

I spørreundersøkelsen pekes det på at det blir for lang avstand mellom kommunen som eier og selskapene, samt at det av og til kan bli for lange beslutningsveier og -prosesser. Det påpekes også at kommunens eierandel ikke reflekteres gjennom påvirkningsmulighetene. Videre at politikerne som ansvarlige eiere ikke setter seg godt nok inn i hvert enkelt selskaps drift og utviklingsretning. En annen peker på at det er forlite kunnskap om den enkelte bedrifts utfordringer og at politikk blir mer avgjørende for politikernes beslutninger.

I eierskapsmeldingens del to går det fram at det skal etableres og utarbeides årlige eierberetninger for kontroll og oppfølging.

Controlleren forteller at det er flere krav i eierskapsmeldinga som følges opp til eide selskaper. De selskapene som har krav til avkastning følges opp mot gitte målsettinger, og det rapporteres til politikerne på om målene nås.

Det er to rapporteringer i kommunestyret knyttet til kommunens eierskap. Den ene er at hele eierskapsmeldinga vedtas hvert fjerde år. Den andre er en årlig gjennomgang av del to av eierskapsmeldingen for de viktigste eierskapene og det gis en orientering om selskapene forholder seg til mål og forventninger.

Controlleren sender ut brev til selskapene på ettervinteren om hva som skal rapporteres tilbake til kommunen for de viktigste eierskapene. Dette for å ivareta selskapenes samfunnsansvar. I dette brevet er det presisert at alle styremedlemmers honorarer og godtgjørelser skal være spesifisert i årsmeldinga for alle kommunale eller kommunalt deleide selskaper. Det er samtidig naturlig at styrets ansvar, møteintensitet og eventuelt andre arbeidsoppgaver og kompetansekrav synliggjøres i årsmeldinga. Videre at styrerepresentanter i kommunale selskaper ikke bør ha en funksjonstid på lengre enn åtte år sammenhengende i samme styre. Brevet henviser videre til eierskapsmeldingen og spesielt følgende punkter:

- 4.2: Oppdal kommunes eierskapspolitikk
- 5.1: Kommunestyret
- 5.3: Eiermøter
- 5.4: Møter med selskapene utenom årsmøter/generalforsamlinger og eiermøter

Controlleren innhenter informasjon fra de viktigste eierskapene og rapporterer dette i sak om oppdatering av eierskapsmeldingens del to, som sist ble lagt fram for kommunestyret i sak 22/35.

5.3.2 Årlige eiermøter

Eierskapsmeldingen sier at det minimum skal avholdes ett årlig eiermøte. I selskaper hvor kommunen er deleier skal det søkes å avholdes eiermøter på lik linje med de selskapene som kommunen eier helt. Ved behov vil det bli satt opp eiermøter med datterselskapene.

Controlleren forteller at det ikke er gjennomført eiermøter i alle selskapene. Noen eierskap er mer politisk styrt og der har det enkelte selskap jevnlig møter med ordfører. Controlleren forteller at det er eiersaker som behandles i eiermøtene.

5.3.3 Representasjon i eiermøtene

Det står i eierskapsmeldingen at Oppdal kommune skal representeres ved ordfører, kommunedirektør eller dem formannskapet bemyndiger. Selskapet representeres ved styreleder og daglig leder.

Controlleren forteller at det er ordfører, kommunaldirektør og/eller controller som deltar i eiermøtene.

I spørreundersøkelsen kommer det fram at 70 prosent av kommunestyremedlemmene har deltatt i diskusjoner om hvem som skal representere kommunen i eiermøtene.

5.3.4 Forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentant

I eierskapsmeldingen står det at det skal etableres en rutine for årlig rapportering til kommunestyret for de viktigste selskapene og hvor kommunens eierstrategi drøftes samlet. For 2021 vil dette være Vekst Oppdal Holding AS, Vitnett AS, Oppdal Næringshus AS, Trønderenergi AS, Rosenvik AS, Oppdal kulturhus KF og ReMidt IKS. Eventuelle endringer i strategi og/eller tiltak for det enkelte selskap skal behandles i dette møtet. Her vektlegges følgende punkter:

- utviklingen i selskapene generelt og i forhold til utvalgte nøkkeltall
- risiko og framtidsutsikter
- behov og ønsker om mulige endringer og tiltak

Av saklistene i kommunestyret går det fram at protokoller fra generalforsamlinger i aksjeselskap og representantskap i interkommunale selskaper legges fram som egne referatsaker. Revisor har ikke gjort en systematisk gjennomgang av disse.

Revisor finner også at protokoll fra styremøter i Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS legges fram som referatsak (RS 7/22, 17.03.2022) og protokoll fra styremøte Midt-Norge 110-sentral (RS 46/21, 17.12.2021).

I spørreundersøkelsen svarer 51 prosent at de i stor eller noen grad får systematisk informasjon om kommunens eierskap. Blant de faste kommunestyremedlemmene er det 75 prosent som i stor eller noen grad får systematisk informasjon om kommunenes eierskap. I spørreundersøkelsen peker en av de som svarer på at det kan være utfordrende med manglende oversikt over virksomheten, mens en annen peker på at det er dårlig politisk styring av eierskap og at det mangler åpenhet og informasjon.

Ordfører forteller i intervjuet at han sender saker ofte inn til politisk behandling og diskuterer saker med formannskapet, der det er usikkerhet om myndigheten til generalforsamlingen ved eksempelvis vedtektsendringer. En vedtektsendring i et heleid selskap ble nettopp lagt fram som en egen sak i kommunestyret. Revisor antar at dette er sak 34/2022 om vedtektsendring i Vekst Oppdal Holding AS.

I sak 16/2022 Oppdal Næringshus - vurdering av videre drift, vedtar kommunestyret å øke egenkapitalen i selskapet. I ekstraordinær generalforsamling 30.06.2022 gjenfinnes saken som en kapitalforhøyelse med økning av aksjeverdi og overkurs.

Et annet eksempel på saker som forelegges kommunestyret er sak 105/2021, 28.10.2021, om salg av kommunens aksjer i Vitnett.

5.4 Vurdering

5.4.1 Eierberetning for selskapene

Oppdal kommune stiller krav om eierberetning, men det finnes ingen skriftlige redegjørelser fra selskapene ut over at noen lager årsmeldinger.

Det er revisors tolkning at eierberetningen er ment å være noe annet enn en årsmelding. Det er ikke slik at selskapene blir bedt om å levere noen redegjørelse til kommunen. Det er controlleren som samler inn informasjon fra de viktigste selskapene og setter dette sammen til saken om eierskapsmeldingen del to. Mye tyder på at kommunestyret ønsker mer informasjon fra selskapene.

5.4.2 System for oppfølging av krav

Kommunen har en praksis for å følge opp de krav som stilles til effektiv virksomhetsstyring, internkontroll og samfunnsansvar.

Kommunens praksis er at controlleren tar kontakt med selskapene og samler inn informasjon. I det brevet som sendes selskapene er det henvist til eierskapsmeldingen og spesielt til enkelte punkter der. Slik revisor ser det er brevet for generelt til å se spesifikt på forhold som effektiv virksomhetsstyring, internkontroll og samfunnsansvar. Det er revisors oppfatning at kommunen burde etterspørre en redegjørelse fra selskapene på de forhold som eier ønsker informasjon om.

5.4.3 Årlige eiermøter

Det avholdes ikke årlige eiermøter.

Det avholdes noen eiermøter, men det er ikke systematikk i å avholde årlige eiermøter i alle selskapene. Det kan være en utfordring med politisk styring av selskapene i form av jevnlig møter med ordfører. Dette handler om at kommunestyret som eier bør delta i den dialogen som omhandler eierskapet, eller at det påhviler ordfører å formidle den dialogen til resten av kommunestyret for å sikre åpenhet omkring det som skjer i eiermøter med selskapene.

5.4.4 Representasjon i eiermøtene

Ordfører, kommunedirektør og andre personer representerer kommunen i eiermøter, men det er uklart om formannskapet har bemyndiget andre til å møte i eiermøtene.

Ordfører og kommunaldirektøren er i eierskapsmeldingen gitt myndigheten til å møte i eiermøter. Revisor finner at kommunens controller deltar i eiermøter, men har ikke klart å finne om formannskapet har bemyndiget vedkommende til å møte i eiermøtet.

5.4.5 Forutsigbare kommunikasjonsformer mellom eierrepresentant og kommunestyret

Revisor vurderer at det er etablert forutsigbare kommunikasjonsformer mellom eierrepresentant og kommunestyret.

I eierskapsmeldingen er det lagt føringer om årlig rapportering fra de viktigste selskapene til kommunestyret. Spørreundersøkelsen til politikerne viste at mange politikere savnet informasjon fra selskapene som kommunen eier. Det er derfor et spørsmål om innholdet i denne rapporteringen oppleves som tilstrekkelig.

6 HØRING

En foreløpig rapport ble sendt på høring til ordfører i Oppdal kommune 05.10.2022. Revisor mottak hørings svar 18.10.2022 fra kommunen ved ordfører og kommunedirektør. Hørings svaret uten vedlegg er i sin helhet vedlagt denne rapporten i vedlegg to.

Revisor har korrigert faktafeil i tråd med tilbakemeldingene. Videre er data fra tilsendte vedlegg tatt inn i rapporten.

Kommentaren som refererer til side 35 i høringsutkastet er håndtert slik at avsnittet er delt i to. Den første delen er resultater fra både kommunestyremedlemmer og varamedlemmer, mens det siste avsnittet er bare kommunestyremedlemmene. Dette er også presisert med å ta inn i parentes at de første resultatene gjelder både kommunestyremedlemmer og varamedlemmer.

Kommentaren som referer til side 29 og 41 handler om bruken av valgkomite i Vekst Oppdal Holding AS og Oppdal Næringshus AS. Her kan det godt tenkes at revisor misforstår, men både eierskapsmeldingen og generalforsamlingsprotokoll refererer henholdsvis til *formannskapet som innstiller til styret* og *formannskapet foreslår følgende styre*. Disse formuleringene forstår revisor som at formannskapet fungerer som en valgkomite. Hvis revisor misforstår dette, er det også en fare for at andre misforstår.

Kommentarene på side 29 og 41 i høringsutkastet har ført til at revisor har utdypet både vurderingen og konklusjonen.

7 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

7.1 Konklusjon

Kommunens eierstyring samsvarer i hovedsak med utvalgte krav og anbefalinger.

Oppdal kommune har en eierskapsmelding som er i tråd med kravene i kommuneloven. En svakhet er at kommunestyret ikke har fått tilfredsstillende opplæring for å ivareta eierskapet. Det er i tråd med anbefalingene at det velges sentrale folkevalgte som eierrepresentanter. Eierrepresentantene møter i eierorganene med delegert myndighet, som er litt uklar. I noen av selskapene er det valgkomite, men ikke alle valgkomiteene har retningslinjer for arbeidet sitt. Formannskapets rolle som valgkomite kan oppfattes som uklar og må avklares slik at det blir tydelig for kommunestyret som eier. Det dokumenteres i liten grad hva som legges til grunn for valg av styremedlemmer. Styrehonorarene ligger på et moderat nivå.

Kommunens eierstyring samsvarer med prinsippet om å ha selskapsvise strategier, men det er manglende oppfølging av registrering i styrevervregisteret.

En oppføring i styrevervregisteret bidrar til åpenhet omkring politikeres og styremedlemmers ulike roller.

Kommunen har et system for oppfølging av sine eierskap, men det er spørsmål om dette er tilstrekkelig.

Kommunens system for å informere politikerne synes å være på plass. Det er uklart om innholdet i rapporteringen i forbindelse med oppdatering av eierskapsmeldingen er tilstrekkelig som oppfølging av de kravene som kommunen stiller til sine selskaper.

7.2 Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunen å vurdere:

- Å vedtektsfeste bruken av valgkomite i de selskapene som praktiserer valgkomite og spesielt avklare formannskapets rolle.
- Å lage retningslinjer for kommunens egen valgkomite og avklare dens rolle.
- Å gjennomgå formuleringen om delegering til eierrepresentant og oppdatere eierskapsmeldingen med henvisning til det gjeldende delegeringsreglementet.

- Avklare eierrepresentantens myndighet nærmere.
- Å gi kommunestyret opplæring i eierskap.
- Å legitimere kommunedirektørens sekretærfunksjon knyttet til utarbeidelse og oppfølging av kommunens eierskapsmelding.
- Å avklare hva som ligger i kravet om eierberetning og følge opp dette.

KILDER

KS folkevalgtprogram 2019-2023 (2020). Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll. Kommunesektorens organisasjon.

Lov om aksjeselskaper (aksjeloven) LOV-1997-06-13-44. Nærings- og fiskeridepartementet.

Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) LOV-1999-01-29-06. Kommunal og distriktsdepartementet.

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) LOV-2018-06-22-83. Kommunal og distriktsdepartementet.

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) (udatert). Den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse. www.nues.no/eierstyring-og-selskapsledelse/

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV VURDERINGSKRITERIER

I eierskapskontroll legges det til grunn vurderingskriterier, som er krav og forventninger som utøvelsen av eierskapet vurderes i forhold til. Slike krav og forventninger er basert på autorative kilder, slik som lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. Vurderingskriteriene er utledet for den enkelte problemstilling.

Krav og anbefalinger til eierstyring

Flere lover, blant annet kommuneloven, aksjeloven, IKS-loven og andre lover som regulerer ulike organisasjonsformer danner er grunnlag for utøvelse av eierskapet. KS har utarbeidet anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, som er innrettet mot offentlig eierskap. I tillegg har Norsk utvalg for eierstyring (NUES) en anbefaling om eierstyring og selskapsledelse. I utgangspunktet legges KS sine anbefalinger til grunn og disse bygger igjen på blant annet det norske lovverket.

Opplæring av kommunestyret og eierrepresentanter

KS anbefaling nr. 3 sier at kommunestyret bør få tid til kompetanseutvikling knyttet til eierskap for samtlige folkevalgte tidlig i perioden.

Valg av eierrepresentanter

Kommunestyret er kommunens øverste myndighet og dermed den formelle utøveren av eierskapet. Det er vanlig at kommunestyret velger noen til å representere kommunen i selskapenes eierorganer. Eierskapet utøves i eierorganene. Eierorganet i et aksjeselskap er generalforsamling, mens eierorganet i et interkommunalt selskap er representantskap. KS anbefaling nr. 7 sier at som hovedregel bør sentrale folkevalgte oppnevnes som representanter i eierorganet. Kommunens eierskapsmelding sier at for interkommunale selskapet velger kommunestyret ett medlem til representantskapet.

Eierskapsmelding

Kommunelovens § 26-1 stiller krav om at kommunestyret skal vedta eierskapsmelding minst en gang i valgperioden. I § 26-1 andre ledd er det krav til at eierskapsmeldingen inneholder prinsipper for kommunens eierstyring, kommunens formål med det enkelte eierskapet og oversikt over eierinteressene.

Eierstyring i samsvar med delegert myndighet

Når kommunestyret velger noen til å representere kommunen i eierorganene, ligger det implisitt at vedkommende skal ivareta kommunens eierinteresser. Kommunestyret kan legge føringer for hvordan dette eierskapet skal utøves. Overordnede føringer legges i kommunens eierskapsmelding. I tillegg kan kommunestyret behandle saker som eierrepresentanten skal følge opp i eierorganene. I interkommunale selskap kan kommunestyret gi eierrepresentanten bundet mandat. Hvis kommunen legger sterke føringer på et selskap, kan dette hemme selskapets konkurransedyktighet. Eierutøvelsen i eierorganet omfatter fastsettelse av vedtekter (aksjeloven § 5-18, selskapsavtale i IKS-loven § 4), valg av styre (aksjeloven § 6-3, IKS-loven § 10) og fastsettelse av styrets godtgjørelse (aksjeloven § 6-10). I tillegg gir § 5-11 aksjeeierne rett til å få saker behandlet på generalforsamlingen.

Valg av styre

KS anbefaler (nr. 9) at eier gjennom selskapets eierorgan sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Det anbefales at selskapet sikrer opplæring av styremedlemmene. KS anbefaler (nr. 10) at det i vedtektene eller selskapsavtalen bør fastsettes at valg av styrer i kommunalt eide selskaper bør skje ved bruk av valgkomite. Det bør lages retningslinjer som regulerer komiteens arbeid. (nr. 10). Dette er også knyttet til KS anbefaling nr. 12 om å lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i selskapsstyrene. KS anbefaling nr. 13 sier at som hovedregel bør styremedlemmer i morselskapet ikke sitte i styrene i datterselskap, blant annet begrunnet i habilitetsutfordringer.

Kommunens eierskapsmelding har utdypende bestemmelser om styret, herunder styresammensetning, kompetanse, kompetansevurdering av styrene, representasjon av begge kjønn og styresammensetning i datterselskap. Om styresammensetningen heter det at Oppdal kommune skal legge til rette for at det oppnevnes et styre som har kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart. Eierskapsmeldingen sier at formannskapet i Oppdal skal gi sin innstilling til styrerepresentasjon overfor generalforsamling i aksjeselskapet og at det skal anvendes valgkomite ved oppnevning av styrer. I eierskapsmeldingen står det at ved begynnelsen av ny valgperiode tar Oppdal kommune initiativ til styreopplæring for alle kommunalt valgte styre- og representantskapsmedlemmer.

I kommunens eierskapsmelding står det at eierorganet skal:

- velge styremedlemmer
- vedta etablering og avvikling av datterselskap, uavhengig av selskapsform på morselskapet
- vedta investering i eierandeler i andre selskapsform uavhengig av selskapsform på morselskapet

- sikre at eierskapsmelding og selskapsspesifikke eierstrategier følges opp av selskapsledelsen
- behandle enkeltsaker som i ulik grad er av stor strategisk og/eller prinsipiell karakter

Fastsettelse av vedtekter

Fastsettelse av vedtekter er i aksjeloven og IKS-loven tillagt henholdsvis generalforsamlingen og representantskapet. I interkommunale selskaper tilsvarer selskapsavtalen vedtektene og § 4 i IKS-loven sier at kommunestyret skal vedta avtalen og det kreves tilslutning fra alle deltakere. For interkommunale selskaper er behandlingen av selskapsavtalen i kommunestyrene en betingelse for at selskapsavtalen skal være gyldig.

For aksjeselskaper sier aksjeloven § 5-18 at beslutningen om å endre vedtektene treffes av generalforsamlingen, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov. Når et aksjeselskap stiftes av de som skal tegne aksjer i selskapet, skal det opprettes et stiftelsesdokument som kan inneholde selskapets vedtekter. Det ligger ingen automatikk i at kommunestyret involveres i saker med vedtektsendringer i henhold til aksjeloven, men det kan stilles spørsmål med om dette er en sak som burde vært behandlet ettersom det ikke er en ordinær årsmøtesak.

Fastsettelse av styregodtgjørelse

Aksjelovens § 6-10 gir generalforsamlingen myndighet til å fastsette styrets godtgjørelse. KS anbefaling nr. 16 sier at kommunen, i forbindelse med eierskapsmeldingen, bør ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Eierskapsmeldingen gir nærmere regler om styregodtgjørelse. Styrets godtgjøring bør ligge på et moderat nivå og se hen til den alminnelige lønns- og prisutviklingen i samfunnet når den er oppe til justering. Alle styremedlemmenes honorarer og godtgjørelser skal være spesifisert i årsmeldinga for alle kommunale eller kommunalt deleide selskaper. Alle med styreverv i selskaper og foretak der Oppdal kommune har eierskap skal registrere vervene på www.styrevervregister.no.

Vurderingskriterier:

- Kommunestyret og eierrepresentanter bør få opplæring i eierskap.
- Sentrale folkevalgte bør velges som eierrepresentanter.
- Kommunestyret skal minst en gang i valgperioden vedta eierskapsmelding med eierskapsprinsipper, formål med eierinteressene og en oversikt over eierinteressene.
- Kommunestyret bør behandle vedtekter.
- Eierorganet bør velge styret med kompetanse tilpasset selskapets behov.
- Formannskapet skal innstille styrerepresentanter til generalforsamlingen.

- Det skal velges en valgkomite.
- Det bør vedtas retningslinjer for valgkomiteens arbeid.
- Eierorganene skal fastsette styrehonorar på moderatnivå i tråd med alminnelig lønns- og prisutvikling.

Kommunens prinsipper og strategier for eierskap

Oppdal kommune har en todelt eierskapsmelding, hvor del 1 er eierskapspolitikken og del 2 er selskapsspesifikk. Eierskapspolitikken ble vedtatt i kommunestyret 01.10.2020, og legges til grunn for vurderingene. I kommunens eierskapspolitikk omtales ulike formål med eierskap og prinsipper for eierstyring. Formålene med kommunens eierskap kan være finansielt, politisk eller samfunnsøkonomisk motivert. I tillegg kan eierskap også være knyttet til effektiv tjenesteproduksjon eller regionalpolitisk posisjon.

Kommunen har følgende prinsipper for eierskapsstyring:

- 1) Kommunen skal gjennom aktiv eierstyring etablere eierskapspolitikken og de selskapsspesifikke eierskapsstrategier, samt følge opp eierskapet gjennom **eierberetning og eiermøter**.
- 2) Kommunen definerer **langsiktige mål for selskapene og foretakene gjennom selskapsvise eierstrategier**. Styret er ansvarlig for realisering av målene.
- 3) Oppdal kommune skal, som hovedregel, delta i og fremme eierinteressene i **generalforsamling, representantskap og eiermøter**.
- 4) Kommunen skal sette krav til avkastning, utbytte og effektiv drift til selskap med kommersielle målsettinger og som opererer i et konkurransemarked. For foretak eller selskap der det foreligger andre spesifikt definerte mål, vil utbyttekravet suppleres eller erstattes av andre mål.
- 5) Kommunen skal **medvirke til at styret sørger for effektiv virksomhetsstyring og internkontroll**.
- 6) Kommunen skal medvirke til at **styret er komplementært** med hensyn til kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets/foretakets egenart og kommunens formål med eierskapet.
- 7) Kommunedirektøren selv skal som hovedregel ikke sitte i styret der kommunen er dominerende eier. Økonomisjefen skal ikke sitte i styret i kommunale foretak.

8) Kommunen skal medvirke til at **styrets godtgjøring** er på moderat nivå, som fremstår som rimelig ut ifra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet.

9) Kommunen skal medvirke til å hindre kryssubsidiering mellom skjermet virksomhet og konkurranseutsatt virksomhet i kommunal regi.

10) Kommunenes eierskap skal fremme **samfunnsansvarlig forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling**.

Flere av kommunens eierprinsipper er omtalt over i sammenheng med generelle karv og anbefalinger til eierstyring. Vurderingskriteriene som er utledet her kommer som et tillegg og er spesifikke for kommunen.

Vurderingskriterier

- Kommunen skal definere selskapsvise eierstrategier med langsiktige mål.
- Kommunen skal bidra til at styremedlemmer i selskap hvor Oppdal kommune er eier skal registrere vervene i styrevervregisteret.

Oppfølging av eierskap

KS anbefaler (nr. 4) at kommunestyret bør få en årlig rapport om tilstanden (økonomi, spesielle forhold osv.) for selskapene, i tillegg til den pålagte eierskapsmelding i henhold til kommuneloven § 26-1. Det første eierskapsprinsippet i eierskapsmeldingen sier at eierskapet skal følges opp gjennom eierberetning og eiermøter.

KS anbefaler (nr. 6) at det holdes jevnlig eiermøter mellom kommunen som eier, styret og daglig leder for selskapet. Et eiermøte er et uformelt og uforpliktende møte der det ikke skal treffes vedtak, men hvor både eieren og selskapet kan ha gjensidig informasjonsutveksling, forventningsavklaringer og drøfte generell utvikling og rammevilkår for virksomheten. Eierstyring skal formelt skje i representantskapet eller generalforsamlingen. I eierskapsmeldingen går det fram at det minimum skal avholdes et eiermøte årlig. Videre gir eierskapsmeldingen bestemmelser om at Oppdal kommune skal representeres ved ordfører, kommunedirektør eller dem formannskapet bemyndiger.

Som en del av anbefaling nr. 7 om at sentrale folkevalgte bør oppnevnes som eierrepresentanter i eierorganet, bør det for AS og IKS etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierorganet som forankres i eierskapsmeldingen.

KS anbefaler (nr. 15) at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styrer i selskaper.

Vurderingskriterier

- Kommunen skal følge opp eierskapet gjennom eierberetninger.
- Kommunen bør ha et system for å følge opp de krav som stilles til effektiv virksomhetsstyring, internkontroll og samfunnsansvar.
- Det skal avholdes årlige eiermøter.
- Ordfører, kommunedirektør eller personer som formannskapet bemyndiger representerer kommunen i eiermøter.
- Det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom eier (kommunestyret) og eierrepresentant som forankres i eierskapsmeldingen.

VEDLEGG 2 – HØRINGSSVAR

OPPDAL KOMMUNE
Stab og støtte

1 av 2

Vår dato
07.10.2022

Vår referanse
RISA/2022/362-4

Deres referanse

Vår saksbehandler
Richard Sandnes

Direkte telefon
40061346

Deres dato
05.10.2022

Revisjon Midt-Norge SA

Off.I. §5, 2. ledd

Brugata 2
7715 STEINKJER

Svar på høringsutkast til rapport fra eierskapskontroll Oppdal kommune

C 035

Vi har mottatt og lest høringsutkastet til rapport fra eierskapskontrollen.

Vi anser det som nyttig med en slik eierskapskontroll og rapporten gir således kommunen et verktøy for bedre utøvelse av eierskap. Nedenfor følger våre konkrete innspill til rapportens ordlyd og innhold:

Side 17.

«Revisor har ikke mottatt protokoll fra generalforsamlingen i 2022». Dette stemmer ikke. E-post ble sendt 5.9.2022.

Side 19:

Protokoll for ordinær generalforsamling i Oppdal næringshus AS ble sendt per e-post 5.10.2022.

Side 22 og side 29

Kommunen har vedtekter for Rosenvik holding AS. Hvorfor disse ikke er oversendt vites ikke, men disse vedlegges.

Side 29

Det må bero på en misforståelse at det benyttes valgkomite i Oppdal holding AS og Oppdal næringshus AS. Det skjer ikke.

Side 30

Styregodtgjørelse for ReMidt IKS vedlegges.

Side 35

Følgende tekst har setninger som slår i hjel hverandre. Det bør ses på formuleringene.

I spørreundersøkelsen svarer 65 prosent av alle representanter at de i stor eller noen grad har fått informasjon om eierberetningene i selskapene. Litt færre, 59 prosent svarer at de i stor eller noen grad har fått tilstrekkelig informasjon fra selskapene som kommunen eier. Blant kommunestyremedlemmene svare 85 prosent at de i stor eller noen grad får tilstrekkelig informasjon om selskapene som kommunen eier. Like stor andel svarer at de får informasjon om eierberetningen i selskapene, mens 65 prosent svarer at de i stor eller noen grad får informasjon om selskapenes arbeid med samfunnsansvar.

Side 39.

Siste setning har en skrivefeil som kan rettes opp. Det står «...derfor at spørsmål...»

Side 41

Basert på vår kommentar til det som står på side 29 om valgkomite trekkes det en konklusjon om valgkomite på side 41 som ikke stemmer. De fleste selskapene har ikke valgkomite.

Postadresse

Inge Krokanns veg 2
7340 OPPDAL
Epost: post@oppdal.kommune.no

Telefon
Telefaks

Rådhuset
72 40 10 00
72 40 10 01

Bankgirokonto
4202 44 62220
Konto for skatt

Organisasjonsnr.
964 983 003
6345 06 16348

OPPDAL KOMMUNE

2 av 2

Stab og støtte

Vår dato
07.10.2022

Vår referanse
RISA/2022/362-4

Med hilsen

Geir Arild Espnes
Ordfører

Ole Bjørn Moen
Kommunedirektør

Richard Sandnes
controller

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og innehar ingen signatur.

Vedlegg

- 1 Stiftelsesdokumenter og vedtekter Rosenvik holding AS
- 2 Reglement godtgjørelse valgte medlemmer i ReMidt IKS

52f935f4-aeba5610-c22f-4e71-81e3-01a4688614bf4

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no